

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-01019/2017-ERU

V Ostravě dne 27. ledna 2017

Č. j. 01019-3/2017-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán dle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení dle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-01019/2017-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **České teplo s.r.o.**, se sídlem Klapkova 731/34, Kobylisy, 182 00 Praha 8, IČO: 25055925, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, správního deliktu dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a správního deliktu dle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), rozhodl

takto:

- I. Účastník řízení, společnost České teplo s.r.o., se sídlem Klapkova 731/34, Kobylisy, 182 00 Praha 8, IČO: 25055925 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že jakožto držitel licence na obchod s elektřinou č. 141118516 v rozporu s ust. § 30 odst. 2 písm. l) energetického zákona ve dnech 6. a 13. října 2016 nezveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to na svých webových stránkách www.cesketeplo.cz, Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Evropskou Komisí a zveřejněný Energetickým regulačním úřadem a neinformoval své zákazníky o možnosti se s Kontrolním seznamem evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele seznámit, **dopustil spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona.**
- II. Účastník řízení se tím, že jakožto držitel licence na obchod s plynem č. 240907727 v rozporu s ust. § 61 odst. 2 písm. l) energetického zákona ve dnech 6. a 13. října 2016 nezajistil svým zákazníkům informaci způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to na svých webových stránkách www.cesketeplo.cz, o Kontrolním seznamu evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaném Evropskou Komisí a zveřejněném Energetickým regulačním úřadem, **dopustil spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona.**
- III. Účastník řízení se tím, že v rozporu s ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách neuvedl v ceníku, resp. cenících (platném od 1. ledna 2016, resp. od 1. července 2016) sdružených služeb dodávek plynu pro zákazníky kategorie domácnost pro nabízenou produktovou řadu „2016 MODOM“ pro všechna distribuční území pevnou cenu za zúčtování

operátorem trhu a celkovou konečnou cenu, čímž od blíže neurčené doby nejméně do dne 4. listopadu 2016 nesplnil svou povinnost zpřístupnit spotřebiteli při nabídce a prodeji sdružených služeb dodávek plynu na viditelném místě formou ceníků informaci o konečné nabídkové ceně sdružených služeb dodávek plynu, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávek plynu, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.**

- IV. Podle ust. § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání **tří správních deliktů**, a to správního deliktu dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) téhož zákona, správního deliktu dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona a správního deliktu dle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách, ukládá **úhrnná pokuta ve výši 30 000 Kč** (slovy: třicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 03917.
- V. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 03917.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 13. října 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 30 odst. 2 písm. l) a ust. § 61 odst. 2 písm. l) energetického zákona. Na základě získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 4. listopadu 2016 Protokol o kontrole č. ██████████, č. j. 10551-11/2016-ERU.

Téhož dne, tj. 13. října 2016, zahájil Úřad dále kontrolu ve věci dodržování ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách. Na základě získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 4. listopadu 2016 Protokol o kontrole č. ██████████, č. j. 10563-9/2016-ERU.

Účastník řízení neuplatnil vůči kontrolním zjištěním uvedeným v protokolech o kontrole žádné námitky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 10551/2016-ERU a kontrolním spise sp. zn. 10563/2016-ERU, které byly převzaty do správního spisu dne 25. ledna 2017, o čemž byl vyhotoven záznam o vložení do spisu č. j. 01019-2/2017-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení. Současně byly dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto správní orgán přistoupl v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, v oddíle C, vložka 45821.

Účastník řízení je mimo jiné držitelem licence na obchod s elektřinou č. 141118516 s termínem zahájení licencované činnosti od 21. května 2011 a licence na obchod s plynem č. 241219032 s termínem zahájení licencované činnosti od 10. května 2012.

a) Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie

V rámci kontroly, resp. v rámci úkonů předcházejících kontrole, bylo zjištěno, že účastník řízení ve dnech 6. a 13. října 2016 neměl na svých webových stránkách www.cesketeplo.cz zveřejněn Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Evropskou Komisí a zveřejněný Úřadem a ani nebyla na internetových stránkách účastníka řízení umístěna informace, kde se mohou zákazníci s Kontrolním seznamem evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele seznámit (např. odkaz na internetové stránky Úřadu). Odkaz přitom nebyl umístěn mj. ani v sekci „Zemní plyn pro domácnosti“, „Zemní plyn pro firmy“ či „O společnosti“. O těchto skutečnostech byly v rámci úkonů předcházejících kontrole učiněny záznamy s provedením print screenu obrazovky s obsahem webových stránek účastníka řízení.

Po zahájení kontroly dne 17. října 2016 kontrolující opětovně zkontrolovali webové stránky účastníka řízení. Účastník řízení již měl na svých webových stránkách www.cesketeplo.cz v sekci „Zemní plyn pro domácnosti“ umístěn odkaz (<http://www.cesketeplo.cz/cz/zemni-plyn-pro-domacnosti-d9>) na webové stránky Úřadu, kde je zveřejněn Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie.

Účastník řízení ve vyjádření ze dne 18. října 2016 uvedl, že své zákazníky o možnosti seznámit se s Kontrolním seznamem evropského spotřebitele energie informuje na svých webových stránkách v sekcích „Zemní plyn pro domácnosti“ <http://www.cesketeplo.cz/cz/zemni-plyn-pro-domacnosti-d9> a „Zemní plyn pro firmy“ <http://www.cesketeplo.cz/cz/zemni-plyn-pro-firmy-d29> a dále uvedl, že potenciální klienti, kteří projeví zájem o dodávky zemního plynu, dostávají písemnou nabídku, kde je tato informace rovněž uvedena. Účastník řízení v přípisu ze dne 27. října 2016 dále uvedl, že zemní plyn prodává od 1. ledna 2014 na základě udělené licence, přičemž od té doby byl dle jeho sdělení Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie k dispozici na jeho webových stránkách. Účastník řízení dále upřesnil, že z důvodu rekonstrukce jeho webových stránek byl odkaz uložen v sekci „O společnosti“, která je dnes již zcela jinak strukturována. V sekci „Zemní plyn“ byl odkaz uveřejněn až v létě roku 2015. Webové stránky účastníkovi řízení spravuje externí společnost.

b) ceníky

Účastník řízení uzavírá s novými zákazníky kategorie domácnost Smlouvy o sdružených službách dodávky zemního plynu pro produktovou řadu (určenou široké veřejnosti) „2016 MODOM“. Pro aktuálně nabízenou produktovou řadu „2016 MODOM“ je ceník s názvem „České teplo s.r.o. ceník plyn 2016 MODOM“ v elektronické podobě umístěn volně ke stažení na webových stránkách účastníka řízení v sekci „Zemní plyn pro domácnosti“ v záložce „Dokumenty“ (<http://www.cesketeplo.cz/cz/dokumenty-d18>).

Dle sdělení účastníka řízení se jedná v současnosti o jediný nabízený produkt plynu pro domácnosti.

Účastník řízení v dopise ze dne 18. října 2016 mimo jiné uvedl, že k 1. říjnu 2016 eviduje 208 smluv na sdruženou dodávku zemního plynu v kategorii domácnost a 24 smluv na sdruženou dodávku v kategorii maloodběry podnikatelé. Účastník řízení téhož dne předložil ceníky plynu pro zákazníky kategorie domácnost (platné od 1. ledna 2016, resp. 1. července 2016) pro aktuálně nabízenou produktovou řadu určené široké veřejnosti („2016 MODOM“) pro všechna distribuční území (celkem 2 ceníky). Ke kontrolnímu zjištění byly použity výše uvedené ceníky plynu (platné od 1. ledna 2016, resp. 1. července 2016). Ceník volně dostupný na webových stránkách účastníka řízení (platný od 1. července 2016), platný ke dni zahájení kontroly (tj. 13. října 2016), pak zůstal na webových stránkách účastníka řízení ke dni sepsání protokolu o kontrole (tj. 4. listopadu 2016) ve stejné podobě nezměněn (o této skutečnosti byly v rámci kontroly záznamem vloženy do kontrolního spisu print screeny webových stránek účastníka řízení).

Z předložených ceníků bylo zjišťováno, zda účastník řízení při nabídce a prodeji sdružených služeb dodávky plynu poskytuje informace spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním příslušné smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, kde cenou se rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Bylo zjištěno, že cena za sdružené služby dodávky plynu pro zákazníky kategorie domácnost v ceníku, resp. cenících (platném od 1. ledna 2016, resp. od 1. července 2016) pro nabízenou produktovou řadu „2016 MODOM“ pro všechna distribuční území nezahrnuje všechny daně, cla a poplatky. V cenících je uvedena pouze cena za odebraný zemní plyn v Kč/MWh, stálý měsíční plat v Kč/měsíc a cena distribuce, která se skládá z pevné ceny za odebraný plyn v Kč/MWh, pevnou roční cenu za denní rezervovanou pevnou distribuční kapacitu s roční spotřebou nad 63MWh a stálý měsíční plat za kapacitu v Kč/měsíc.

V předložených cenících za sdružené služby dodávky plynu pro domácnosti pro všechna distribuční území však není uvedena pevná cena za zúčtování operátorem trhu a celková konečná cena.

III. Právní hodnocení

a) Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie (výrok I. a II. tohoto příkazu)

Správního deliktu dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona se dopustí držitel licence na obchod s elektřinou tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 30 odst. 2 téhož zákona.

V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona v návaznosti na porušení ust. § 30 odst. 2 písm. l) téhož zákona, z něhož plyne povinnost obchodníka s elektřinou zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Evropskou Komisí a zveřejněný Úřadem a informovat své zákazníky o možnosti se s Kontrolním seznamem evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele seznámit.

Správního deliktu dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona se dopustí držitel licence na obchod s plynem tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 61 odst. 2 téhož zákona.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení zabýval správním deliktem dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona v návaznosti na porušení povinností vyplývajících z ust. § 61 odst. 2 písm. l) téhož zákona, z něhož plyne povinnost obchodníka s plynem zajistit svým zákazníkům informaci, způsobem umožňujícím dálkový přístup, o Kontrolním seznamu evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Evropskou Komisí a zveřejněným Úřadem.

Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Evropskou Komisí je Úřadem zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to na webových stránkách Úřadu, konkrétně na adrese <http://www.eru.cz/-/kontrolni-seznam-evropskeho-spotrebitele-energie>.

V příkazním řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je mimo jiné držitelem licence na obchod s elektřinou č. 141118516 s termínem zahájení licencované činnosti od 21. května 2011 a licence na obchod s plynem č. 241219032 s termínem zahájení licencované činnosti od 10. května 2012. Dále bylo zjištěno a prokázáno, že ve dnech 6. a 13. října 2016 účastník řízení neměl na svých webových stránkách www.cesketeplo.cz, tj. způsobem umožňujícím dálkový přístup, zveřejněn Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Evropskou Komisí a zveřejněný Úřadem a ani nebyla na internetových stránkách účastníka řízení umístěna informace, kde se mohou zákazníci s Kontrolním seznamem evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele seznámit.

Správní orgán poznamenává, že tvrzení účastníka řízení v přípisě ze dne 27. října 2016, že od 1. ledna 2014 (od kdy zemní plyn prodává na základě udělené licence) byl Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie k dispozici na jeho webových stránkách, a to v sekci „O společnosti“, a následně od léta roku 2015 v sekci „Zemní plyn“, bylo vyvráceno v rámci kontroly, o čemž svědčí print screeny webových stránek účastníka řízení ze dne 6. a 13. října 2016 založené ve spise.

Na základě výše uvedeného správní orgán dospěl k závěru, že byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, za který je účastník řízení odpovědný jakožto držitel licence na obchod s elektřinou č. 141118516, a správního deliktu dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, za který je účastník řízení odpovědný jakožto držitel licence na obchod s plynem č. 241219032.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské

nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

Z hlediska materiální stránky správního deliktu je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata správního deliktu implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako správní delikt. V daném případě tato obecná společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitele, neboť kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků. V tomto případě je dána i konkrétní společenská škodlivost spočívající v porušení zájmu na ochraně práv spotřebitele.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byl naplněn materiální znak správního deliktu dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) i dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, a uzavírá, že účastník řízení je odpovědný za uvedené správní delikty.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení.

b) ceníky (výrok III. tohoto příkazu)

Správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba jako prodávající tím, že poruší některou z povinností stanovených v ust. § 13 odst. 2 až 11 téhož zákona při označování zboží cenami.

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení je právnickou osobou a zároveň obchoduje mimo jiné s plynem. Z uvedeného tedy vyplývá, že vůči svým odběratelům vystupuje jako prodávající.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem dle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách v návaznosti na porušení povinnosti stanovené v ust. § 13 odst. 2 téhož zákona, a to konkrétně povinnosti uvedené v písmenu b) tohoto ustanovení.

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá informační povinnost, kterou je prodávající povinen bezpodmínečně dodržovat a plnit, a to tím způsobem, že při nabídce a prodeji zboží je povinen poskytnout spotřebiteli informaci tak, aby měl možnost seznámit se s cenou nabízeného zboží před jednáním o jeho koupi.

Zákon pak taxativně vyjmenovává, jakým způsobem má prodávající spotřebiteli informaci poskytnout. Proávající má buď označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztáženou k prodávávanému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám,

nebo zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, nebo zpřístupnit tuto cenu jiným přiměřeným způsobem, pokud není možné označit zboží cenou výše uvedenými způsoby. V případě, že se zboží sestavuje z běžných dílů nebo činností na základě zvláštních požadavků kupujícího je prodávající povinen předložit nabídkový ceník dílů a činností. Nelze-li podat informaci o ceně způsoby uvedenými výše, je pak prodávající povinen oznámit kupujícímu odhad ceny. Zákon o cenách zároveň v alieně ust. § 13 odst. 2 stanovuje, že cenou se u výrobků rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Správní orgán podotýká, že ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách představuje absolutní povinnost každého prodejce ve vztahu k nabídce a prodeji zboží. Hlavním účelem tohoto zákonného ustanovení je totiž především poskytnout ochranu spotřebiteli tak, aby měl dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a mohl na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací co nejlépe zvážit, pro jaké z nabízeného zboží se rozhodne.

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá, že dotčená povinnost musí být splněna pouze vůči spotřebiteli. V rámci odběratelsko-dodavatelských vztahů v energetických odvětvích se tak povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vztahují pouze k těm odběratelům, kteří vyhovují definici spotřebitele. Obvykle se tak bude jednat jen o dodávky v rámci kategorie „domácnost“ (správní orgán mimo to poznamenává, že v tomto případě se jedná o označení produktu nabízeného dodavatelem ve vztahu ke konkrétním odběratelům, tedy nikoliv o pojem ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Z tohoto důvodu se proto správní orgán zabývá pouze neuvedením konečné ceny pro kategorii „domácnost“.

Zákonnou povinností prodávajícího je nejen u zboží uvádět konečnou nabídkovou cenu, tedy cenu účtovanou zákazníkovi, jakož i její složky nebo část před započítáním daně, kterou je zákazník v konečné ceně povinen rovněž uhradit, ale též zboží takto označovat. Preferovanými formami zveřejnění ceny dle zákona o cenách je označení zboží cenou uplatňovanou v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávávanému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, nebo zpřístupnění ceny na viditelném místě formou ceníků. Jiným přiměřeným způsobem se ceny zboží zveřejňují za podmínky, že nelze ani jeden z preferovaných způsobů použít. Vzhledem k tomu, že sdruženou službu dodávky plynu není z její povahy možné přímo označovat cenou dle ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, nastupuje další zákonem stanovený způsob, jak poskytnout spotřebiteli informaci o ceně zboží, a to formou ceníků dle písm. b) téhož ustanovení.

Povinnost zpřístupnit informaci o ceně dle ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách na viditelném místě formou ceníků je nutno chápat v energetických odvětvích ve smyslu povinnosti uložené v ust. § 11a odst. 1 energetického zákona. Dle tohoto ustanovení je držitel licence na výrobu elektřiny, výrobu plynu, obchod s elektřinou nebo obchod s plynem povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup uplatňované podmínky dodávek plynu a ceny za dodávku plynu pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh, podmínky dodávek elektřiny a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí. Ve světle výše uvedeného se tak povinností zveřejnit na viditelném místě informaci o ceně formou ceníků rozumí u příslušných držitelů licence a příslušných produktových řad vymezených v ust. § 11a odst. 1 energetického zákona povinnost uveřejnit tyto ceníky způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Cena sdružené služby dodávky plynu je obecně tvořena čtyřmi základními složkami: cenou za odebraný plyn (tržní cena komodity určovaná dodavatelem), regulovanou cenou související s dodávkou plynu (poplatky a příspěvky určované Úřadem), daní z plynu a daní z přidané hodnoty (poplatky určované vládou České republiky). Regulovaná cena související s dodávkou plynu se člení na cenu za distribuci a cenu za činnost zúčtování operátorem trhu, které jsou stanoveny (pro rok 2016) bodem 14, resp. 2 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 6/2015 ze dne 25. listopadu 2015. Kategorie domácnost pak neodvádí podle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, část 45, daň ze zemního plynu.

V rámci správního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení v rámci výkonu licencované činnosti (licence na obchod s plynem) v předložených cenících za sdružené služby dodávky plynu pro domácnosti pro nabízenou produktovou řadu „2016 MODOM“ pro všechna distribuční území neuvedl pevnou cenu za zúčtování operátorem trhu a celkovou konečnou cenu. Cena za sdružené služby dodávky plynu pro zákazníky kategorie domácnost tak nezahrnovala všechny daně, cla a poplatky.

Z výše uvedeného je tak zjevné, že účastník řízení v rámci výkonu licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji plynu tak, aby měl spotřebitel možnost seznámit se s cenou plynu, včetně všech jeho složek, před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, a to zpřístupněním informací o této ceně formou ceníků na viditelném místě. Jelikož nebylo zjištěno přesné datum uveřejnění předmětných ceníků (platných od 1. ledna 2016, resp. 1. července 2016), ve kterých absentovaly informace o pevné ceně za zúčtování operátorem trhu a celkové konečné ceně, ze strany účastníka řízení, nebylo možné protiprávní jednání účastníka řízení omezit přesným datem počátku. Z tohoto důvodu bylo ve výroku tohoto příkazu uvedeno, že se účastník řízení dopustil protiprávního jednání od blíže neurčené doby nejméně do dne 4. listopadu 2016, což je datum, kdy byla Úřadem provedena poslední kontrola ceníků na internetových stránkách účastníka řízení a kdy v cenících stále nebyly uvedeny informace o pevné ceně za zúčtování operátorem trhu a celkové konečné ceně. Tímto jednáním tedy účastník řízení porušil ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách a správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Správní orgán se nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

V daném případě účastník řízení neuvedl ve svých zveřejněných cenících všechny požadované složky konečné ceny sdružené služby dodávky plynu, resp. neuvedl všechny údaje. Naplnění materiální stránky lze vyvodit ze skutečnosti, že byl jednáním účastníka řízení ohrožen právem chráněný zájem společnosti na ochraně spotřebitele tím způsobem, aby mu byly poskytnuty dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží před jeho koupí a on se tak mohl na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací rozhodnout, zda vstoupí do smluvního vztahu s daným obchodníkem či nikoliv. Správní orgán podotýká, že otázka náležité informovanosti spotřebitele je jednou z podmínek otevřené a spravedlivé hospodářské soutěže v energetických odvětvích a účinné ochrany spotřebitele, který může podle získaných informací k ceně zboží aktivně přizpůsobovat své jednání při volbě dodavatele elektřiny, neboť cena je jednoznačně jedním ze zásadních kritérií, kterými se spotřebitel řídí, a pokud není uváděná cena v cenících konečnou nabídkovou cenou, včetně všech složek ceny,

nemůže spotřebitel jednoduchým způsobem ceny nabízené různými dodavateli porovnat a případně se rozhodnout pro změnu dodavatele. Vzhledem ke skutečnosti, že ceníky účastníka řízení neobsahovaly informaci o pevné ceně za zúčtování operátorem trhu a celkové konečné ceně, nebyly tak spolehlivým podkladem pro rozhodování spotřebitelů před jednáním o koupi zboží v podobě sdružené služby dodávky plynu.

Správní orgán má tak za prokázané, že došlo k naplnění materiální stránky správního deliktu uvedeného v ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách, která je postačující pro vyslovení odpovědnosti za správní delikt.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách, a tímto svým jednáním se dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

V řízení bylo prokázáno, že se účastník řízení dopustil tří správních deliktů, za které Úřad ukládá pokutu. Takové jednání právní teorie označuje za souběh správních deliktů, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více deliktů dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh různorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil naplnění tří různých skutkových podstat.

Pro zodpovězení hmotněprávní otázky, jak postihnout delikventa, který se jedním skutkem dopustil více správních deliktů, nedává energetický zákon ani zákon o cenách žádnou odpověď a není tedy zřejmé, podle které z rovnorodých právních zásad zákonodárce zamýšlel postupovat, zda podle zásady kumulativní, asperační nebo absorpční. Lze však lehce dovodit, že uložení pokuty za každý skutek izolovaně posuzovaný by mohlo vést ke zcela absurdním důsledkům, kdy by bylo možno jednomu účastníkovi řízení uložit desítky pokut o celkové výši v řádu set milionů; takovou možnost považuje správní orgán za odporující smyslu a účelu zákona. Mlčení zákonodárce o tom, jak právně posoudit souběh deliktů, tedy v žádném případě nelze řešit ve prospěch zásady sčítací, která je jen jednou z rovnocenných právních zásad, užívaných právními řády pro řešení takových případů. Pro její upřednostnění není žádný faktický ani právní důvod.

Jestliže zákon vůbec určitou otázku neřeší a nebylo by proto možno spravedlivě rozhodnout, je nutno obrátit se k obsahově nejbližším právním předpisům, které tyto otázky zodpovídají (*per analogiam legis*) a není-li ani jich, užít analogie práva, tedy obecných právních principů (postup *per analogiam iuris*). Jiný postup v právním státě, který musí vycházet z principu jednotného právního řádu, možný není, i když je samozřejmé, že pozitivněprávní zákonná úprava by byla nanejvýš žádoucí a užití analogie v oblasti správního trestání je vůbec možné jen omezeně, a to vždy jen ve prospěch delikventa.

V tomto případě je tedy nutné i pro případy reálné konkurence správních deliktů analogicky aplikovat ust. § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, který takovýto případ řeší užitím zásady absorpční. Podle citovaného ustanovení zákona o přestupcích se za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji

postižitelný. Ve svých důsledcích to znamená, že správní orgán v uvedeném případě vysloví vinu za všechny sbíhající se delikty, ale sankci (pokutu) uloží ve výměře ustanovení vztahujícího se na ten ze sbíhajících se deliktů, který je nejprísněji postižitelný, a pokud je u sbíhajících se správních deliktů stanovena sankce shodná, uloží jedinou sankci ve výměře podle nejzávažnějšího z nich.

Správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání tří správních deliktů, a to správního deliktu dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, správního deliktu dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona a správního deliktu dle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách. Za správní delikty dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona a dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona může být dle ust. § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona uložena pokuta ve stejné výměře, tj. do 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období. Za správní delikt ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách pak lze uložit podle ust. § 16 odst. 4 písm. a) téhož zákona pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

Z hlediska výše pokuty tak správní orgán jako závažnější vyhodnotil správní delikty dle energetického zákona [tj. dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona a dle ust. § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona]. Co se týče vyhodnocení závažnosti těchto dvou správních deliktů, shledává správní orgán oba spáchané správní delikty za stejně závažné, neboť obě účastníkem řízení porušená ustanovení energetického zákona chrání totožné zájmy zákazníků, každé však v jiném energetickém odvětví. Správní orgán však vyhodnotil jako závažnější správní delikt správní delikt dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, neboť držitelem licence na obchod s elektřinou č. 141118516 je účastník řízení déle než držitelem licence na obchod s plynem č. 241219032, z čehož plyne delší časový okamžik pro seznámení se se svými zákonnými povinnostmi.

Za správní delikt dle ust. § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91 odst. 14 písm. b) téhož zákona pokutu až do výše 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období.

Při stanovení výše pokuty přihlédl správní orgán ke všem zjištěným skutečnostem, zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě přihlédl správní orgán též k osobě pachatele.

Správní orgán se nejprve zabýval závažností spáchaného správního deliktu, kdy zejména přihlédl k prokázané délce protiprávního stavu, tj. dva dny. Tato okolnost snižuje závažnost správního deliktu.

Pokud jde o způsob spáchání předmětného správního deliktu má správní orgán za to, že toto jednání nebylo nejspíše vedeno úmyslně, ale bylo spácháno nedbalostně. Tuto okolnost tedy správní orgán vyhodnotil jako mírně polehčující.

Jako polehčující okolnost posoudil správní orgán napravení protiprávního stavu účastníkem řízení, neboť nejpozději dne 17. října 2016 zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to na svých webových stránkách www.cesketeplo.cz, Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Evropskou Komisí a zveřejněný Úřadem a informoval tak své zákazníky o možnosti se s Kontrolním seznamem evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele seznámit.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníkem řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je třeba uvést, že již je Úřadem evidován za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu (pravomocně skončená správní řízení vedená pod sp. zn. UP-00187/2011-ERU, KO-08817/2014-ERU, KO-12096/2014-ERU a OSR-07882/2016-ERU). Jelikož se však jednalo o porušení jiných ustanovení, než ust. § 30 odst. 2 písm. l) energetického zákona, přihlédl k této skutečnosti správní orgán pouze jako k mírně přitěžující.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení se více činy dopustil spáchání tří různých správních deliktů, které jsou rozdílné okruhem zákazníků, kteří byli tímto jednáním dotčeni, přihlédl správní orgán k souběhu s dalšími dvěma správními delikty jako k okolnosti přitěžující.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Úřad vycházel při zjišťování majetkových poměrů účastníka řízení ze sbírky listin obchodního rejstříku účastníka řízení, a to konkrétně z posledního vloženého výkazu zisku a ztráty, tj. za rok 2015 (značka: ██████████). Úřad zjistil, že účastník řízení za rok 2015 vykázal hospodářský výsledek před zdaněním ve výši ██████████ Kč a provozní výsledek hospodaření ve výši ██████████ Kč.

Jelikož správní orgán po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a s ohledem na zásadu absorpce stanovil pokutu ve výši uvedené ve výroku IV. tohoto příkazu, tj. u samotné spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby (i s ohledem na majetkové poměry účastníka řízení) uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto příkazu, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem V. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení